

Gjøvik 10. september 2021

Avlings- og kvalitetsprognoser for 2021

Det er i år tatt ut 99 prøver. Prøvene er tatt hos matpotetdyrkere i de distriktene som betyr mest for potetdyrkinga her i landet. Som tidligere år er det de respektive rådgivingsenhetene i Norsk Landbruksrådgiving som tar ut prøvene og de sammenstilles av HOFF SA, alt på oppdrag og finansiering av Grøntprodusentenes Samarbeidsråd (GPS), avdeling Avsetningstiltak. Prøvegravingene er utført i uke 35. Av de 99 prøvene er det tatt ut 10 prøver i Mandel, som omtales i et eget avsnitt.

Årets avlingsprognose viser at vi på landsbasis forventer 4 % lavere potetavling i år sammenlignet med i fjor. Sammenlignet med gjennomsnittet for 2002-2019 forventer vi 6 % høyere avlingsmengde denne sesongen. Alle beregninger er utført med forutsetningen om at potetarealet i 2021 er det samme som i 2020. Usikkerhetsmomentet vil som alltid være hvor mye plantene fortsetter å vokse, noe som i hovedsak er avhengig av ytre faktorer som klima, angrep av skadegjørere og næringstilgang.

Matkvaliteten er oppgitt som prosent salgbar andel (klasse 1 potet). Kvaliteten er generelt lavere i år, og på gravetidspunktet er behovet for utsortering i gjennomsnitt for hele landet vurdert til 12 %. Årsakene til utsortering er i hovedsak skurv, misform og vekstsprekk. I tillegg er det observert noe kjølmarskader. Det er observert blaute råter i enkelte prøver, noe som kan gjøre lagerkvaliteten usikker.

På Østlandet forventer vi noe lavere avlinger denne sesongen. Matkvaliteten er også lavere. I Trøndelag forventer vi litt høyere avlinger i år med litt lavere kvalitet enn i fjor. På Sør-Vestlandet er det meget høye avlinger, og litt lav kvalitet. I Troms forventer vi høyere avlinger i år, og god matkvalitet. I Sunndalen er avlingene noe høyere, men lavere kvalitet.

Prøvetakinga er utført slik at 2,5 m² er gravd opp på 4 forskjellige plasser hos hver produsent (til sammen 10 m²). Målet er å velge ut 4 representative plasser i en åker hos hver produsent. I disse kriteriene ligger det visse begrensninger som gjør at vi ikke må stole for mye på de absolutte tallene som blir presentert i denne rapporten, men tallene gir en god pekepinn på hvor nivået vil ligge. Det er viktig å være klar over at de utregnede dekaravlingene som framkommer på denne måten alltid vil være høyere enn middelavlinga på samme tidspunkt for hele åkeren hvor bl.a. sprøytespor og kanteffekter reduserer avlinga.

Rapporten gir først en kort oversikt over antall graveprøver som er tatt ut i forskjellige distrikt og i forskjellige sorter (tabell 1), og tidsrommet disse er utført (tabell 2). Tabell 3 gir en oversikt over totalavling, størrelsesfordeling og matkvalitet for hvert av distriktene, mens tabell 4 gir oversikt over avling og størrelsesfordeling for hver sort, landet sett under ett. Tabellene 5 - 12 viser det samme fordelt på de ulike distriktene. Tabell 13 viser sammenfattede tall for Mandel. I tabellene 14 og 15 er det gjort en enkel beregning for å anslå totalt potetkvantum i Norge etter innhøsting i 2021. Denne beregningen er ikke eksakt, da det er benyttet fjorårets potetareal (som er det siste tilgjengelige), og prosentvis avling i forhold til tidligere år.

I noen sorter og distrikter er det tatt ut få prøver, som igjen fører til at avlingsprognosene i disse områdene blir usikre. Denne usikkerheten utjevner seg ved prøvegravinger i samme sort hos samme produsent gjennom flere år.

Halvor Alm, Fagsjef potet, HOFF SA
Borghild Glorvigen, Fagkoordinator potet, Norsk Landbruksrådgiving

Tabell 1. Antall prøver fordelt på sorter og distrikter.

Sort	Tr.lag	Jæren	Solør/ Odal	Mjøs- omr.	Oslofjord- omr.	Romerike	M & R	Troms	Sum prøver
Nansen	2		3	2	1				8
Beate	2		4						6
Pimpernel	2		3		3				8
Asterix	5		7	8	11	3	2		36
Følva	3	2	5	3	1				14
Kerrs Pink		2		5					7
Gullauge								2	2
Fakse		3		1	2				6
Van Gogh								2	2
Mandel	2			7 ¹				1	10
Sum	16	7	22	26	18	3	2	5	99

¹Prøvene er tatt i Gudbrandsdalen (2), Østerdalen (5) og Oppdal (2).

Tabell 1 viser antall prøver som er tatt i forskjellige sorter i ulike distrikter. Det er tatt ut totalt 99 prøver. Det er tatt ut graveprøver i de matpotetsortene som er mest representative i de ulike distriktene.

Tabell 2. Tidsrom for uttak av graveprøvene.

Sort	Tr.lag	Jæren	Solør/ Odal	Mjøs- omr.	Oslofjord- omr.	Romerike	M og R	Troms
Nansen	30.8-3.9		30.8	31.8	31.8			
Beate	30.8		30-31.8					
Pimpernel	30.8		30-31.8		31.8			
Asterix	30.8-1.9		30-31.8	30-31.8	31.8	31.8	2/9	
Følva	30-31.8	30.8	30.8	30-31.8	31.8			
Kerrs Pink		30.8		30-31.8				
Gullauge								29-30.8
Fakse		30.8			31.8			
Van Gogh								29-30.8
Mandel	6.9			2/9-6/9				29.8

Dato for prøvegravingene vises i tabell 2. Prøvegravingene er utført i samme ukenummer som tidligere, og kan direkte sammenlignes med prognosene fra foregående år. Unntaket er kun 2 prøver i Mandel på Oppdal, som er gravd ei uke seinere i år.

Tabell 3. Avling, størrelse og kvalitet i de ulike distriktene. Middeler for alle sorter (unntatt Mandel).

Område	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ²
Trøndelag						
2002 - 2016	3 763	21	30	39	10	4,4
2017	3 501	30	35	32	3	4,6
2018	3 669	24	29 ²	40 ²	7	4,6
2019	4 056	22	44	29	5	4,3
2020	3 754	18	46	30	6	89,7
2021	4 021	22	43	29	7	84,9
Jæren						
2002 - 2016	4 157	13	36	37	15	4,3
2017	4 591	17	39	35	9	4,2
2018	5 046	10	30	39	21	4,7
2019	4 754	11	30	39	20	4,4
2020	4 477	9	33	40	18	-
2021	5 310	13	37	36	14	83,9
Solør-Odal						
2002 - 2016	3 314	22	47	27	4	4,1
2017	3 556	21	47	28	3	4,6
2018	3 825	22	44	31	3	4,2
2019	3 884	31	41	21	2	4,0
2020	4 045	16	42	37	5	95,0
2021	3 984	16	42	37	4	87,4
Mjøsomr.						
2002 - 2016	3 745	10	30	41	20	3,8
2017	3 785	11	40	40	10	4,3
2018	3 725	8	41	30	22	3,9
2019	3 582	25	51	20	4	4,0
2020	4 032	6	44	36	14	95,9
2021	3 958	12	24	52	12	87,1
Oslofjordomr						
2002 - 2016	4 146	18	51	28	4	4,0
2017	4 113	18	50	27	4	4,3
2018	4 629	15	52	28 ³	4 ⁴	4,5
2019	4 208	18	55	23	4	4,6
2020	4 804	13	51	32	4	92,8
2021	3 852	18	55	26	1	91,3
Romerike						
2012 - 2016	3 790	21	50	26	3	4,2
2017	4 209	20	38	34	9	4,3
2018	3 568	18	49	31	1	4,3
2019	3 534	38	46	16	0	4,0
2020	4 491	12	49	36	3	91,7
2021	4 080	17	43	37	3	93,0
Møre og Romsdal						
2018	4 685	11	47	37	5	4,5
2019	4 795	10	42	37	11	4,5
2020	3 622	11	39	44	7	97,0
2021	3 766	10	49	36	4	93,0
Troms¹						
2006 - 2016	2 400	31	31	29	9	4,8

¹ Gulløye er sortert i fraksjonene (mm) <38, 38-42, 42-55 og >55. ² Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

³ Halvparten av prøvene er sortert på 40-45 og 45-60. ⁴ Halvparten av prøvene er sortert på 50-65 og >65.

2017	1 615	31	62	7	0	4,8
2018	1 910	29	52	19	0	4,8
2019	2 775	11	25	63	1	4,5
2020	2 369	28	44	27	1	96,5
2021	2 663	18	31	37	3	97,8

Kvalitetskontroll – NY!

Etter sortering av de fire delprøvene (fra hver graveprøve), tas det ut poteter fra salgbar størrelse (40-60 mm (matpotet) / 25-120 g (Mandel)): 4 prøver a 3-5 kg (totalt 12-20 kg). Vurderer potetene som:

1. % salgbar andel (klasse 1 potet).
2. % ikke salgbar andel. Noter hva som er årsaken til nedklassifisering av potetene (grønne poteter, misform, skurv, råte, vekstsprekke etc.)

I Trøndelag er avlingsnivået høyere sammenlignet med i fjor. Størrelsesfordelinga tyder på at det er omtrent som i fjor, med noe mindre knoller. Den ytre matkvaliteten er noe lavere enn i fjor. I noen av prøvene er det mye flatskurv, mens utsorteringa i andre prøver blant annet er på grunn av misform og vekstsprekke.

På Jæren er avlingsnivået betydelig høyere enn i fjor. Knollfordelinga viser at knollstørrelsen er omtrent som i fjor. Den ytre matkvaliteten er vurdert til å være den laveste av alle distrikter det er tatt prøver i. Årsaker til en andel lavere matkvalitet er skurv, misform, grønt og vekstsprekke.

I Solør/Odal-distriktet ligger avlingsnivået høyt, og omtrent som i fjor. Knollfordelinga viser at det er jevn fordeling i de ulike fraksjonene, også som i fjor. Den ytre matkvaliteten er lavere enn i fjor. Det rapporteres om mye skurv, noe misform og noen få partier med noe blaute råter.

I Mjøsområdet er avlingsnivået høyt, men litt under fjoråret. Knollfordelinga viser jevn fordeling i de ulike fraksjonene, men med noe færre knoller under 50 mm enn i fjor. Den ytre matpotetkvaliteten blir vurdert lavere enn i fjor. Skurv, misform og flassing er de største feilene. Flassingen vil bli redusert når potetene blir avmodnet fram mot høsting.

I Oslofjordområdet ligger avlingsnivået betydelig lavere enn fjoråret, nesten 1000 kg/daa lavere. Størrelsesfordelinga viser at det er noe flere små knoller. Den ytre matkvaliteten er god, omtrent som i fjor. Feilene som drar ned er skurv (flatskurv, svartskurv, vorteskurv) og misform, samtidig som det rapporteres om noen blaute råter. Flere av partiene har også kjølmarskader.

På Romerike ligger avlingsnivået lavere enn i fjor. Knollfordelinga viser at det er en del flere små knoller. Den ytre matkvaliteten er høyere enn i fjor. Feilene som finnes er skurv, grønt og noen partier med blaute råter.

I Møre og Romsdal er det høyere forventet avling i år sammenlignet med i fjor, men lavere enn åra før. Knollstørrelsen viser også her at det er flere små knoller. Matkvaliteten vurderes som god, men lavere enn i fjor. Skurv og misform er feilene som drar ned kvaliteten.

I Troms er avlingsnivået høyere enn i fjor. Knollene er også betydelig større enn i fjor. Den ytre matkvaliteten er meget god, og det er skurv og misformede knoller som drar kvaliteten ned.

Tabell 4. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet for hver sort. Middeler for alle distrikter.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ²
Nansen						
2018	4 130	15	38	34	14	3,7
2019	4 224	19	44	30	7	4,5
2020	4 850	10	40	42	8	98,4
2021	4 739	17	38	38	7	91,6
Beate						
2002 - 2016	3 625	25	42	28	6	4,0
2017	3 151	30	41	28	1	4,6
2018	3 563	33	34	31	3	4,1
2019	3 808	26	48	25	1	3,3
2020	3 764	20	46	31	3	85,9
2021	3 467	23	42	31	5	85,3
Pimpernel						
2002 - 2016	3 078	26	43	28	4	4,3
2017	2 798	38	46	14	1	4,8
2018	3 614	24	47	26	3	4,4
2019	3 081	31	50	16	2	4,5
2020	3 584	17	53	28	2	93,8
2021	3 163	20	49	29	2	89,6
Asterix						
2002 - 2016	3 906	15	42	35	8	4,1
2017	3 914	17	47	32	4	4,4
2018	3 908	15	49	30	6	4,1
2019	3 822	22	52	21	4	4,3
2020	4 170	13	48	33	5	94,0
2021	3 948	15	44	36	5	85,3
Folva						
2003 - 2016	4 200	11	35	39	15	3,9
2017	4 350	14	39	39	8	4,2
2018	5 029	14	38	36	12	4,5
2019	4 268	17	47	29	7	4,1
2020	4 584	13	41	36	10	93,5
2021	4 630	13	37	41	9	85,5
Kerrs Pink						
2002 - 2016	3 200	14	34	37	15	4,0
2017	3 659	13	35	40	11	4,3
2018	3 689	10	34	32	24	3,9
2019	3 697	10	42	32	17	4,0
2020	3 876	7	38	35	20	98,0
2021	3 539	12	25	45	17	81,0
Gulløye ¹						
2006 - 2016	2 234	29	27	33	10	4,8
2017	1 800	32	59	9	0	4,5
2018	1 595	41	44	15	0	5,0
2019	2 735	12	15	71	2	4,5
2020	2 245	34	20	45	1	94,6
2021	3 025	10	12	75	3	96,5
Fakse						
2010-2016	4 708	15	36	37	11	4,3
2017	4 865	19	41	32	9	4,3
2018	4 896	11	33	39	17	3,9
2019	5 553	8	29	43	20	4,5
2020	4 532	9	35	40	16	94,3

¹ Gulløye er sortert i fraksjonene (mm) <38, 38-42, 42-55 og >55mm. ² Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

2021	4 990	19	38	35	8	86,5
Van Gogh						
2010-2016	2 440	39	41	18	2	4,9
2017	1 430	29	65	5	0	5,0
2018	2 225	20	58	22	0	4,5
2019	2 815	9	36	55	0	4,5
2020	2 493	23	65	12	0	98,4
2021	2 300	28	56	14	2	99,0

Tabell 4 viser “Landsoversikten” for alle sortene, unntatt Mandel som presenteres i eget avsnitt.

Vi kan forvente høyere avling i Folva, Fakse og Gulløye sammenlignet med 2019. I sortene Nansen, Beate, Asterix, Pimpernel, Kerrs Pink og Van Gogh ser det ut til å bli lavere avlinger enn i fjor.

Den ytre matpotetkvaliteten er lavere i alle sorter unntatt Van Gogh, Gulløye og Beate. Av kvalitetsfeil som er dominerende er det vekstrelaterte skader som ulike typer skurv (flatskurv, svartskurv eller vorteskurv), misform og vekstsprekke som dominerer. I tillegg observeres det noen blaute råter i enkelte partier, spesielt på Østlandet.

I tabellene 5-13 er det vist detaljer for ulike sorter og distrikter.

TRØNDELAG

Tabell 5. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Trøndelag.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ²
Beate						
2002 - 2016	4 017	23	33	34	11	4,3
2017	2 922	37	17	46	0	4,5
2018	2 481	57	13 ¹	27 ¹	3	4,0
2019	3 518	28	44	26	1	3,5
2020	3 123	29	59	11	2	83,3
2021	3 311	35	47	14	3	85,0
Pimpernel						
2002 - 2016	3 149	29	30	37	4	4,4
2017	2 846	58	28	14	0	4,7
2018	2 796	58	19 ¹	23 ¹	0	5,0
2019	3 002	34	42	23	1	4,0
2020	2 965	17	55	25	2	86,0
2021	2 921	43	48	9	0	92,5
Asterix						
2004 - 2016	3 993	17	33	42	9	4,5
2017	3 806	22	42	32	4	4,8
2018	3 809	16	38 ¹	43 ¹	3	4,1
2019	4 002	23	49	25	3	4,8
2020	3 390	18	51	30	1	92,6
2021	3 999	12	46	36	7	84,0
Folva						
2004 - 2016	4 378	15	17	52	17	4,3
2017	3 904	20	32	41	7	4,0
2018	4 770	22	13 ¹	59 ¹	6	5,0
2019	4 611	18	43	34	6	4,0
2020	4 740	20	41	28	11	94,6
2021	4 564	19	43	28	10	80,0
Nansen						
2018	3 779	16	39	37	8	3,5
2019	5 255	14	37	37	12	5,0
2020	5 311	12	33	41	13	98,2
2021	4 836	31	39	28	3	88,5
Lunarossa						
2020	3 334	15	39	40	5	68,2
2021	-	-	-	-	-	-

¹ Halvparten av prøvene er sortert på 40-45 og 45-60.

² Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

Tallene viser at vi i Trøndelag kan forvente høyere avling i Asterix og Beate, og lik eller lavere i Pimpernel, Folva og Nansen sammenlignet med i fjor. Størrelsesfordelinga viser at det er noe mer knoller i fraksjonen under 50 mm i Pimpernel og Nansen sammenlignet med foregående år.

Den ytre matpotetkvaliteten er vurdert til høyere i Beate og Pimpernel, og lavere i Asterix, Folva og Nansen sammenlignet med i fjor.

JÆREN

Tabell 6. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet på Jæren.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ¹
Folva						
2003 - 2016	4 355	10	36	38	14	4,2
2017	4 330	17	44	31	8	3,8
2018	5 153	13	34	36	17	5,0
2019	3 865	14	32	35	19	4,0
2020	4 308	9	37	42	12	4,5
2021	5 915	11	38	37	14	94,2
Kerrs Pink						
2006 - 2016	3 517	15	35	34	16	4,2
2017	4 410	14	27	46	13	4,0
2018	4 496	11	30	38	21	4,5
2019	4 330	12	31	40	17	4,5
2020	3 643	13	34	37	16	4,5
2021	4 210	12	32	37	19	81,6
Fakse						
2010-2016	4 681	15	33	38	14	4,3
2017	5 165	19	43	30	7	5,0
2018	5 434	6	25	44	26	4,5
2019	5 630	8	28	41	22	4,7
2020	5 147	8	30	40	22	4,7
2021	5 640	14	40	35	11	78,6

¹ Skala1-5 tom. 2020, % salgbart fom. 2021.

Det ligger an til høyere avlinger i alle sorter på Jæren denne sesongen. Knollfordelingen viser at det er omtrent som i fjor.

Matpotetkvaliteten er vurdert høy i Folva, og lavere i Kerrs Pink og Fakse i år. Det er skurv, misform, grønt og vekstsprekke som drar kvaliteten ned.

SOLØR-ODAL

Tabell 7. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Solør-Odal.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ¹
Beate						
2002 - 2016	3 243	28	46	23	3	4,2
2017	3 228	28	48	22	2	4,6
2018	4 104	26	40	32	2	4,1
2019	3 954	37	46	17	1	4,1
2020	4 085	17	42	39	3	87,3
2021	3 535	16	39	39	6	85,5
Pimpernel						
2002 - 2016	2 782	31	54	15	1	4,5
2017	2 815	29	47	22	2	4,8
2018	3 280	24	42	29	5	5,0
2019	2 878	47	44	8	0	4,7
2020	2 984	22	54	22	2	99,0
2021	2 805	19	44	34	3	87,0
Folva						
2004 - 2016	3 833	14	43	35	8	4,0
2017	4 266	14	41	38	7	4,6
2018	4 646	19	44	34	3	4,0
2019	4 576	22	47	28	3	4,0
2020	4 410	15	35	39	11	95,0
2021	4 258	14	38	44	5	79,2
Asterix						
2004 - 2016	3 527	17	49	29	5	4,1
2017	3 636	20	51	26	2	4,6
2018	3 528	21	45	30	3	3,9
2019	3 614	37	46	17	11	4,1
2020	4 031	19	48	32	1	95,7
2021	4 284	18	47	32	3	93,1
Nansen						
2018	3 320	26	50	23	1	4,5
2019	4 609	30	48	21	1	4,5
2020	4 480	10	34	52	4	99,3
2021	4 604	13	41	39	6	90,7

¹ Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

I Solør-Odal kan det forventes høyere avling i Asterix og Nansen, lavere i Beate, Pimpernel og Folva sammenlignet med i fjor. Knollfordelinga viser at knollene fordeler seg omtrent som i fjor.

Den ytre matkvaliteten vurderes som litt lavere enn i fjor. Feilene man finner er særlig flatskurv, men også noe svartskurv og misform og noen få partier med blaute råter.

MJØSOMRÅDET

Tabell 8. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet på Hedemarken og Oppland.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salbart % ¹
Kerrs Pink						
2002 - 2015	3 160	11	30	42	16	3,7
2016	3 939	10	31	34	24	4,7
2017	3 408	13	39	38	11	4,3
2018	3 420	9	35	30	25	3,7
2019	3 444	8	47	28	17	3,8
2020	3 970	5	40	34	21	98,0
2021	3 270	12	22	49	17	80,8
Folva						
2003 - 2015	4 013	7	28	42	22	3,6
2016	4 965	8	35	23	34	3,5
2017	4 539	6	33	46	15	4,0
2018	5 142	9	55	17	19	4,5
2019	3 513	7	65	19	9	4,0
2020	4 109	8	50	34	8	92,9
2021	4 441	14	33	45	9	95,0
Asterix						
2004 - 2015	3 812	10	33	42	15	3,9
2016	4 216	9	44	28	19	4,5
2017	3 738	11	44	41	4	4,4
2018	3 432	7	44	31	17	3,9
2019	3 151	9	56	23	12	3,9
2020	4 038	6	43	37	13	94,5
2021	3 917	12	23	55	11	85,1
Nansen						
2018	4 545	4	27	38	31	4,5
2019	2 807	8	51	34	6	4,0
2020	4 494	6	46	35	13	98,4
2021	4 817	13	23	50	15	95,0

¹ Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

I Mjøsområdet forventer vi høyere avling i Folva og Nansen, og lavere i Kerrs Pink og Asterix sammenlignet med i fjor. Knollfordelinga viser at det er flere små knoller i år, og flere knoller i midlere størrelse.

Den ytre matpotetkvaliteten er høyere i Folva, og lavere i Nansen, Kerrs Pink og Asterix enn i fjor. Der kvaliteten fører til utsortering er det ulike typer skurv (flatskurv, svartskurv, vorteskurv), misform, vekstsprekk og grønt som er årsaken., og noen råter er også observert. Flassing er ganske utbredt i prøvene, og antyder at potetene ikke er modne på gravetidspunktet. Det er helt vanlig i dette området.

OSLOFJORDOMRÅDET

Tabell 9. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Vestfold og Østfold.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ²
Asterix						
2002 - 2016	4 063	17	52	28	3	4,1
2017	4 250	17	51	28	4	4,3
2018	4 609	17	59	22 ¹	2 ¹	4,6
2019	4 264	19	59	20	2	4,6
2020	4 732	14	52	31	3	93,2
2021	3 716	16	58	25	1	90,3
Folva						
2004 - 2016	4 660	13	40	37	9	3,6
2017	5 339	8	38	48	6	4,0
2018	6 000	5	29	53 ¹	13 ¹	4,0
2019	4 355	13	59	26	1	5,0
2020	6 643	9	53	32	7	85,0
2021	4 241	7	50	38	4	91,3
Pimpernel						
2012 - 2016	3 543	21	58	21	0	4,3
2017	2 854	30	65	5	0	4,8
2018	4 018	17	54	27 ¹	1 ¹	4,8
2019	3 244	24	56	16	4	4,8
2020	4 327	14	52	32	2	93,9
2021	3 644	18	51	28	2	92,1
Fakse						
2014 - 2016	4 906	20	45	30	5	4,5
2017	4 565	19	38	34	10	3,5
2018	4 358	17	43	33	7	3,3
2019	5 753	10	34	44	13	4,0
2020	4 520	12	35	42	11	91,5
2021	4 237	36	45	18	1	94,0
Nansen						
2018	6 432	9	34	40	17	5,0
2019	-	-	-	-	-	-
2020	5 753	13	58	29	0	96,0
2021	4 791	11	55	33	0	94,0

¹ Halvparten av prøvene er sortert på 50-65 og >65.

² Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

Det er kun tatt én prøve i Folva og Nansen.

Sammenlignet med i fjor kan det forventes betydelig lavere avlinger i alle sortene i år, men Fakseavlingene ligger bare litt lavere enn i 2020. Knollfordelinga viser at det er noe flere knoller i de minste fraksjonene.

Den ytre matkvaliteten er vurdert som veldig bra, med høyere kvalitet i Folva og Fakse, og litt lavere i Asterix, Pimpernel og Nansen enn i fjor. Feilene som drar ned er skurv og misform, samtidig som det rapporteres om noen blaute råter.

ROMERIKE

Tabell 10. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet på Romerike.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ¹
Asterix						
2012 – 2016	3 790	21	50	26	3	4,2
2017	4 209	20	38	34	9	4,3
2018	3 568	18	49	31	1	4,3
2019	3 534	38	46	16	0	4,0
2020	4 491	12	49	36	3	91,7
2021	4 080	17	43	37	3	93,0

¹ Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

På Romerike ser det ut til å bli lavere avling i år sammenlignet med i fjor. Knollfordelinga viser at den er omtrent som i fjor, men med noe flere små knoller.

Den ytre matkvaliteten er vurdert som litt høyere i år sammenlignet med i fjor. Svartskurv, vorteskurv, grønt og noe blaute råter er årsakene til utsortering.

MØRE OG ROMSDAL

Tabell 11. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Møre og Romsdal.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ¹
Asterix						
2018	4 685	11	47	37	5	4,5
2019	4 795	10	42	37	11	4,5
2020	3 622	11	39	44	7	97,0
2021	3 766	10	49	36	4	93,0

¹ Skala 1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

I år kan det forventes noe høyere avling i dette området. Knollfordelinga viser at det er noe mer knoller i fraksjonene < 50 mm.

Den ytre matkvaliteten er vurdert som meget god, men lavere enn i fjor. Flatskurv og misform er feilene som drar ned.

TROMS

Tabell 12. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Troms.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 40 mm %	40-50 mm %	50-60 mm %	> 60 mm %	Salgbart % ²
Gulløye¹						
2006 - 2016	2 234	29	27	33	10	4,8
2017	1 800	32	59	9	0	4,5
2018	1 595	41	44	15	0	5,0
2019	2 735	12	15	71	2	4,5
2020	2 245	34	20	45	1	94,6
2021	3 025	10	12	75	3	96,5
Van Gogh						
2010 - 2016	2 440	39	41	19	2	4,9
2017	1 430	29	65	5	0	5,0
2018	2 225	20	58	22	0	4,5
2019	2 815	9	36	55	0	4,5
2020	2 493	23	65	12	0	98,4
2021	2 300	28	56	14	2	99,0

¹ Gulløye er sortert i fraksjonene (mm) <38, 38-42, 42-55 og >55mm.

² Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

I Troms er avlingsnivået høyere i Gulløye og lavere i Van Gogh i år sammenlignet med i fjor. Andelen små knoller er stor i Van Gogh, mens det er større knoller i Gulløye sammenlignet med i fjor.

Den ytre matkvaliteten er som alltid meget god, og det vurderes som at veldig liten andel utsortering trengs på grunn av noe flatskurv og misform.

Mandel

Tabell 13. Avling, størrelsesfordeling og kvalitet i Mandel.

Sort	Tot. avl. kg/daa	< 25 g %	25-75 g %	75-120 g %	> 120 g %	Salgbart % ¹
Mandel						
2016	2 843	8	55	28	9	4,3
2017	2 470	14	64	20	2	4,5
2018	2 746	14	63	20	3	4,1
2019	2 855	20	65	13	3	3,9
2020	2 455	15	59	23	4	93,7
2021	2 995	9	65	21	5	83,0

Merk sorteringsgrensene.

¹ Skala1-5 tom. 2019, % salgbart fom. 2020.

Det er tatt én prøve i Troms, tre prøver i Nord-Østerdal, to i Sør-Østerdal, to i Gudbrandsdalen og to på Oppdal.

Totalavlinga i år er høyere enn i fjor, og det høyeste som er registrert siden gravinga startet i 2016. Knollfordelinga viser at 86 % av avlinga er i størrelsen 25-120 gram. Andelen små (< 25 gram) er lavere enn i fjor.

Matkvaliteten er noe lavere i år enn i fjor. Det er flatskurv, misform og flassing som drar kvaliteten ned. Flassingen vil avta når potetene modner.

AVLINGSPROGNOSE, TOTALT POTETKVANTUM

Tabell 14. Forventet mengde poteter i fylker og totalt. Totalt for alle sorter unntatt Mandel.

Område	Avling pr daa > 40 mm	Areal, daa ¹	Kvantum, 1000 t
Trøndelag			
2002 - 2015	2 951	-	42,9
2016	3 636	13 244	48,1
2017	2 467	13 381	33,0
2018	2 772	12 249	33,9
2019	3 152	14 585 ²	46,0
2020	3 069	13 890 ²	42,6
2021	3 147	13 739	43,2
Jæren			
2002 - 2015	3 635	-	33,1
2016	3 893	6 318	24,6
2017	3 824	6 436	24,6
2018	4 539	6 581	29,9
2019	4 254	5 526	23,5
2020	4 069	5 668	23,1
2021	4 636	5 602	26,0
Hedmark			
2002 - 2015	2 842	-	139,4
2016	3 839	45 744	175,6
2017	3 011	47 127	141,9
2018	3 119	47 472	148,1
2019	2 683	47 656	127,9
2020	3 493	48 910	170,8
Oppland			
2002 - 2015	3 079	-	41,6
2016	4 172	9 520	39,2
2017	3 337	9 194	30,7
2018	3 473	9 442	32,8
2019	3 477	8 775	30,5
2020	3 940	9 178	36,2
Innlandet			
2021	3 410	56 935	194,1
Oslofjordomr.			
2002 - 2015	3 408	-	77,4
2016	3 557	20 239	72,0
2017	3 376	20 515	69,3
2018	3 914	18 617	72,9
2019	3 456	19 059	65,9
2020	4 172	19 009	79,3
Akershus/Oslo			
2012-2015	2 720	-	17,5
2016	3 864	5 731	22,1
2017	3 370	5 821	19,6
2018	2 910	5 554	16,2
2019	2 205	5 923	13,1
2020	3 938	5 189	20,4
Oslo/Viken/Vestfold/Telemark			
2021	3 193	28 068	31,3
Møre og Romsdal			
2018	4 177	1 848	7,7

2019	4 308	1 856	8,0
2020	3 215	1 920	6,2
2021	3 373	1 788	6,0
Troms og Finnmark			
2006-2015	1 688	-	5,8
2016	2 173	2 861	6,2
2017	1 118	2 893	3,2
2018	1 360	2 810	3,8
2019	2 475	2 660	6,6
2020	1 701	2 596	4,4
2021	2 190	2 531	5,5
Sum			
2002	3 061	<u>118 400</u> av totalt 151 200	362,4
2003	2 632	<u>118 200</u> av totalt 150 900	311,1
2004	3 484	<u>112 700</u> av totalt 143 600	392,6
2005	2 994	<u>110 800</u> av totalt 140 700	331,7
2006	3 127	<u>110 895</u> av totalt 136 446	346,7
2007	3 056	<u>112 943</u> av totalt 137 871	345,2
2008	3 353	<u>117 567</u> av totalt 143 175	394,2
2009	2 575	<u>117 645</u> av totalt 143 325	302,9
2010	2 902	<u>113 101</u> av totalt 137 650	328,2
2011	3 384	<u>108 622</u> av totalt 132 124	367,6
2012	2 940	<u>112 188</u> av totalt 128 923	329,8
2013	2 819	<u>110 486</u> av totalt 126 581	311,5
2014	3 438	<u>110 268</u> av totalt 126 071	379,1
2015	2 515	<u>108 342</u> av totalt 123 217	272,5
2016	3 723	<u>103 657</u> av totalt 118 238	385,9
2017	3 030	<u>105 367</u> av totalt 119 724	319,3
2018	3 306	<u>104 573</u> av totalt 116 546	345,7
2019	3 111	<u>106 040</u> av totalt 116 139	329,9
2020	3 571	<u>106 360</u> av totalt 116 850	379,8
2021	3 358	<u>108 663</u> av totalt 114 297	364,9

¹ Arealet er hentet fra SSB – produksjonstilskudd det foregående år.

² Sør- og Nord-Trøndelag samlet

Tabell 14 gir en pekepinn på hvor stort totalt kvantum poteter som er til rådighet i disse distriktene. På grunn av mangel på tilgjengelige arealoppgaver er fjorårets arealer (2020) benyttet. Beregningene forutsetter derfor et stabilt potetareal fra ett år til neste. Dermed kan de utregnede prognosetallene være usikre.

Totalt potetareal i 2020 var 114 2970 daa, og dette var en nedgang på 2 500 daa sammenlignet med 2019. Det er i 2021 tatt prøver i områder som utgjør 108 663 daa av disse, og her forventer vi et salgbart (> 40 mm) potetkvantum på 365 tusen tonn.

Med de nye fylkesgrensene har vi fått med arealet i gamle Telemark og Finnmark i tillegg i prognosa, og dette gjør seg også utslag i det beregnede totale potetkvantumet.

Tabell 15. Forventet mengde, prosentvis sammenligning fra foregående år og fra gjennomsnittet av årene 2002-2020. Totalt for alle distrikter og sorter unntatt Mandel.

År	Kvantum, 1000 t	% fra foregående år	% fra gjennomsnitt
2002	362,4	-	-
2003	311,1	- 14,2	-
2004	392,6	+ 26,2	+16,6
2005	331,7	- 15,5	- 6,6
2006	346,7	+ 4,5	- 0,8
2007	345,2	- 0,4	- 1,1
2008	394,2	+ 14,2	+13,2
2009	302,9	- 23,2	- 14,6
2010	328,2	+ 8,4	- 5,8
2011	367,6	+ 12,0	+ 6,2
2012	329,8	- 11,5	- 5,3
2013	311,5	- 5,5	- 10,1
2014	379,1	+ 21,7	+ 10,3
2015	272,5	- 28,1	- 21,3
2016	385,9	+ 41,6	+ 20,1
2017	319,3	- 17,3	- 7,2
2018	345,7	+ 8,3	+ 0,9
2019	329,9	- 4,6	- 3,7
2020	379,8	+ 15,1	+ 11,0
2021	364,9	- 3,9	+ 6,1

Ut fra avlingsprognosa i tabellen over forventer vi 4 % lavere avling i år sammenlignet med i fjor. (Dersom vi trekker ut arealet fra gamle Telemark og Finnmark vil vi forvente 7 % lavere avling.)

Sammenlignet med gjennomsnittet for 2002-2020 forventer vi 6 % høyere avlingsmengde denne sesongen.

Alt ovenstående forutsetter at det er satt omtrent likt areal i 2021 som det ble i 2020.